

Dokumentin sisältö

1 Esittelijä ja valmistelijat

2 Valmisteluajataulu

3 Nykytilan kuvaus

4 Ehdotettu päätösesitys

5 Päätösvaihtoehtojen vaikutusten tarkastelua

5.1 Skenaario 1 Kunnallisesti Esiopetus järjestetään kunnallisesti päiväkodeissa ja kouluilla 2023 vuodesta alkaen

5.2 Skenaario 2 Kouluilla Esiopetus järjestetään kouluilla 2023 vuodesta alkaen

5.3 Skenaario 3 Yhdessä kunnallinen/yksityinen malli Esiopetuksen järjestäminen yhdessä kunnallinen/yksityinen malli vuodesta 2023

6 Yhteenveto ja johtopäätökset päätösvaihtoehtojen vaikutusten tarkastelusta

7 Päätösvaihtoehtojen vertailu

7.1 null

8 Yhteenveto ja johtopäätökset päätösvaihtoehtojen vertailusta

9 Päätösesitys

10 Päätöksen seuranta- ja arviointisuunnitelma

11 Päätösesityksen hyväksyjät

1 Esittelijä ja valmistelijat

Esisopetuksen järjestämiseen liittyvä lapsivaikutusten arviointi Oulun kaupungissa.

Valmistelijat: suunnittelija Sari Nyberg, palvelukoordinaattori-tiimivastaava Kirsi Ranki, päiväkodin johtaja Eija Salmi, alueellisen tuen palveluvastaava Virpi Louhela-Risteelä, controller Jonne Karinkanta, opiskeluhuollon suunnittelija Susanna Hellsten, palvelupäällikkö Touhula Riikka Sipola, päiväkotiyrittäjä Satusiipi Päiväkodit Oy Marita Korva, aluejohtaja Pilkepäiväkodit Hannakaarina Sarvela ja varhaiskasvatusjohtaja Miia Kemppi

Esittelija: Miia Kemppi varhaiskasvatusjohtaja

2 Valmisteluaiakataulu

Oulun kaupunki tilasi syksynä 2019 ulkoisen arvioinnin talouden sopeuttamisen keinoista. Sopeuttamistavoitteeksi asetettiin 50 miljoonaa euroa. Oulun ulkoisessa arvioinnissa esitettiin sivistys- ja kulttuuripalveluihin, varhaiskasvatuspalveluihin säästövaihtoehtoja, joista laaditaan erillinen lapsivaikutusten arviointi. Sivistys- ja kulttuurilautakunta on käsitellyt arviointia ja toimenpiteitä huhtikuussa 2020. Lisäksi toimenpidevaihtoehtoja käsiteltiin sivistys- ja kulttuurilautakunnan työkokouksissa 12.5., 20.5. ja 2.6.2020.

Sivistys ja kulttuurilauta päätti 27.10.2020 kokouksessa (§151), että esiopetuksen toimenpiteitä selvitetään laajemmin ja laaditaan erillisselvitys.

Esiopetuksen järjestämisen vaihtoehtoja selvittävä työryhmä käynnisti selvitystyön 14.10.2020 kokoontumisessa. Työryhmään on nimetty seuraavat henkilöt: Miia Kemppi, Marjut Nurmivuori, Juha Aho, Pirjo Koret, Harri Kauppinen, Sari Nyberg, Tuula Herranen, Kirsi Ranki, Jonne Karinkanta, Virpi Louhela-Risteelä, Tarja Mankinen, Pirjo Koivuranta, Eija Salmi, Pauliina Kanervo, Marita Korva, Katja Koirikivi, Hannakaarina Sarvela ja Riikka Sipola.

Työryhmä kävi ensimmäisessä tapaamisessa läpi selvitystyön taustoja ja aikatauluja. Esiopetuksen toimintaympäristö muuttuu valtavasti lähivuosina. Valtakunnallinen kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu käynnistyy 1.8.2021 ja Oulu on valittu mukaan yhdeksi kokeilukunnaksi. Oulun kaupungissa toteutetussa toiminnan ulkoisessa arvioinnissa ehdotetaan, että lapsimäärien vähentyessä kaikki esiopetus voidaan järjestää kaupungin omassa esiopetuksessa 8/2023 alkaen. Valtuustoaloitteessa esitetään esiopetuksen siirtämistä päiväkodeista kouluihin. Vuosiluokkiin sitomaton opetus laajenee Oulussa ja yksilöllistää oppimista. Nämä toimintaympäristön muutokset ja ehdotukset edellyttävät esiopetuksen tulevaisuuden järjestämisen perusteellista selvittämistä.

Työryhmän tehtävänä on laatia selvitys esiopetuksen järjestämisen vaihtoehtoista syyskuuhun 2021 mennessä. Lisäksi esiopetuksen järjestämisestä tehdään lapsivaikutusten arviointi. Selvityksessä pohjana ovat sivistysohjelma, tuen strategia ja muut ohjaavat asiakirjat. Periaatepäätös esiopetuksen järjestämisestä 8/2023 alkaen tehdään vuoden 2021 loppuun mennessä.

Esiopetus selvitystä työstetään erilaisissa alatyöryhmissä ja työskentelyssä hyödynnetään myös olemassa olevia työryhmiä ja verkostoja. Yksityisten palveluntuottajien jäsenet toimivat yksityisen varhaiskasvatuksen edustajina ja tiedottavat ryhmän toiminnasta verkostoissaan ja tuovat verkostojen ajatukset työryhmään. Lasten, huoltajien ja henkilöstön sekä muiden sidosryhmien mahdollisuudet osallistua selvitykseen huomioidaan työn edetessä.

Arvioinnin taustaksi laadittiin kysely esiopetuksessa oleville ja ensimmäisen luokan oppilaille heidän

kokemuksistaan siirtymävaiheesta esiopetuksesta ensimmäiselle luokalle. Kysely toteutettiin tammikuussa 2021. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen laaja asiakaskysely nykytilanteesta toteutettiin helmikuussa 2021. Esiopetuksen erilaisista järjestämisen vaihtoehtoista toteutettiin myös kysely 5-vuotiaiden huoltajille, kunnallisten ja yksityisten päiväkotien johtajille, rehtoreille, esiopetustiimeille sekä esi- ja alkuopetuksen koordinaattoreille. Kysely toteutettiin maaliskuussa 2021.

Selvityksen tueksi hankittiin ulkopuolinen erilliselvitys varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palvelurakenteesta Vertikal Oy:ltä.

Lapsivaikutusten arviointi toteutettiin 1.2 - 25.8.2021

Sivistys- ja kulttuurilautakunta päättää esiopetuksen järjestämisen mallista marraskuussa 2021.

3 Nykytilan kuvaus

Lapsen on osallistuttava ennen oppivelvollisuuden alkamista vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Esiopetukseen osallistuvat myös ne 7-vuotiaat, joiden koulunkäynnin aloittamista on lykätty. Siihen voivat osallistua ne 5-vuotiaat, joille on tehty päätös pidennetystä oppivelvollisuudesta.

Esiopetukseen osallistuminen on maksutonta. Esiopetusikäisellä lapsella on esiopetuksen lisäksi oikeus tarvittaessa esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen. Esiopetuksen lisäksi järjestettävästä varhaiskasvatuksesta perittävä maksu on 60 % perheelle määritellystä kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta.

Esiopetusta järjestetään neljä tuntia päivässä. Lukuvuosi noudattaa pääosin koulujen työ- ja lomajaksoja.

Esiopetusryhmä voidaan perustaa, mikäli ilmoittautuneita on vähintään seitsemän.

Esiopetusta järjestetään Oulussa 71 (syksyllä 2020: 84) kunnallisessa päiväkodissa, 35 (syksyllä 2020: 36) yksityisessä päiväkodissa ja 4 (syksyllä 2020:5) koululla. 1.8.2021 alkaen osa vuonna 2016 syntyneistä on aloittanut kaksivuotisen esiopetuskokeilun. Kaksivuotista esiopetusta järjestetään 25 kunnallisessa päiväkodissa, 38 ryhmässä. Yksivuotisessa esiopetuksessa oli syyskuussa 2021 yhteensä 2281 lasta (vuonna 2020: 2436) eli 155 lasta vähemmän kuin edellisellä vuonna. Esiopetusikäisistä lapsista 1817 (80%) osallistuu esiopetukseen kunnallisissa päiväkodeissa, 432 lasta (19%) yksityisissä päiväkodeissa ja 32 lasta (1,4%) kouluilla. Valmistavaa opetusta järjestetään 7 (syksyllä 2020: 10) kunnallisessa päiväkodissa. Oulussa noin 85 prosenttia esiopetuksessa olevista tarvitsee esiopetuksen lisäksi muuta esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta. Tavoitteena on, että lapsen päivästä muodostuu eheä kokonaisuus, eikä lapsen tarvitse siirtyä ryhmästä toiseen päivän aikana.

Päiväkodissa ryhmän koko on sidottu siinä työskentelevien aikuisten määrään. Kun ryhmässä työskentelee kolme varhaiskasvattajaa, siinä voi olla paikalla kerrallaan 21 kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa olevaa lasta. Opetus- ja kulttuuriministeriö on antanut suosituksen koulussa annettavan esiopetuksen ryhmäkoosta. Sen mukaisesti yhden opettajan esiopetusryhmässä saa olla enintään 13 lasta tai 20 lasta, jos ryhmässä on toinen koulutettu aikuinen.

Perusopetusasetuksessa on säädetty pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaita koskevat ryhmäkoot. Niistä ei voi poiketa edes tilapäisesti. Jos pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleva oppilas

integroidaan yleisopetuksen ryhmään, 20 oppilaan enimmäisryhmäkoko noudatetaan kaikilla oppitunneilla. Ryhmäkokoäännökset koskevat myös esiopetusta. Päiväkodissa järjestettävään esiopetukseen sovelletaan, mitä varhaiskasvatuslaissa ja asetuksessa säädetään päiväkodin ryhmäkoosta ja henkilöstömitoituksesta.

Henkilöstö: Kelpoisten esiopettajien saatavuudessa on ollut haasteita jo useita vuosia. Oulun tilannetta kartoitettiin päiväkodinjohtajille suunnatulla kyselyllä keväällä 2021. Esiopetuskelpoisten opettajien tilanne on Oulussa hyvä, sillä vain muutamasta (alle 5) ryhmästä puuttui esiopetukseen pätevä opettaja. Kyselyssä selvisi, että yksiköissä on määrällisesti hyvin esiopetuskelpoisia opettajia, mutta nämä eivät jakaudu tasaisesti niihin yksiköihin, joissa järjestetään esiopetusta. Osa esiopetuskelpoisista opettajista työskenteli myös muissa tehtävissä eikä ole käytettävissä esiopetusryhmien henkilöstönä. Pätevien esiopettajien saatavuushaaste jatkuu vielä useita vuosia, sillä tarve ei ole vain Oulun seudulla, vaan koko Suomessa. Samoja, päteviä varhaiskasvatuksen opettajia tarvitaan sekä varhaiskasvatuksessa että esiopetuksessa. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu ja henkilöstön eläköityminen kasvattavat haastetta tulevana vuosina.

Esiopetusryhmien koot ja ryhmärakenteet vaihtelevat. Esiopetusryhmiä muodostetaan 6-vuotiaiden ryhminä, 5-6-vuotiaiden ryhminä, 3-6-vuotiaiden ryhminä ja sisarusryhminä. Kunnallisten päiväkotien esiopetusryhmät ovat kooltaan suurempia kuin yksityisissä päiväkodeissa. Kunnallisissa päiväkodeissa on myös useammin kaksi opettajaa esiopetusryhmissä.

Kuljetukset: Lapsen varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen viemisestä sekä hakemisesta vastaavat pääsääntöisesti lapsen vanhemmat tai heidän valtuuttamansa saattaja. Lapsen esiopetusmatka korvataan perusopetuslain mukaisesti, kun kävelymatka osoitettuun, lähimpään esiopetuspaikkaan on yli 5 km tai matka on Koululiitu-ohjelman perusteella todettu liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Kuljetusta ei järjestetä varhaiskasvatukseen tai yksityiseen esiopetukseen. Syksyllä 2020 kuljetuspäätös oli 58 lapsella.

Pedagoginen tuki: Syyskuussa 2020 erityisen tuen päätös 96 lapsella kunnallisissa päiväkodeissa, 10 lapsella korotettu palveluseteli. Tämä määrä on vuoden loppuun mennessä lisääntynyt.

Oppilashuoltopalvelut/Yksilökohtainen oppilashuolto

Oppilashuollon työntekijöitä konsultoidaan yksittäisissä oppilasasioissa. He osallistuvat tarvittaessa lasten havainnointiin ryhmissä ja käyvät konsultoivia keskusteluja varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa erilaisista tuen keinoista niin yksittäiseen lapseen kuin ryhmään liittyen. Oppilashuollon työntekijät ovat mukana pedagogisten arvioiden laatimisessa ja psykologit tekevät arviointinsa perusteella myös psykologisia tutkimuksia. Oppilashuolto osallistuu monialaisiin asiantuntijaryhmiin ja verkostoihin. Yhteydenotot esiopetuksesta tulevat pääasiassa varhaiskasvatuksen erityisopettajilta, ja vain harvoin huoltajilta. Yksilötyö oppilashuollollisissa asioissa on perheen ja verkoston kanssa työskentelyä.

Oppilashuoltopalvelut/Yhteisöllinen oppilashuolto

Oppilashuollon henkilöstö osallistuu oppilashuoltoryhmän kokoontumisiin, joissa suunnitellaan esiopetusryhmien yhteisöllistä työtä, ja konsultoimme ryhmitasoisesti. Oppilashuollon työntekijät osallistuvat joidenkin ryhmien vanhempainiltoihin, mutta käytännöt vaihtelevat. Käytännön yhteisötason työtä, esim. tuokioiden vetämistä oppilashuolto tekee vain vähän. Normaalioloissa osassa yksiköitä vierailaan säännöllisesti vähintään syksyisin sekä vanhempainilloissa että ryhmissä tutustumassa lapsiin. Kunnalliset eskarit hyödyntävät oppilashuollon palveluita aktiivisemmin, yksityiset niukalti ja lähinnä pedagogisiin tuen portaille liikahtamisiin liittyen.

Esiopetuksen nykytila Suomessa

Esiopetusta järjestetään koko Suomen laajuudella sekä päiväkodeissa että peruskouluissa. Esiopetusoppilaita oli vuonna 2019 yhteensä 59 652, joista 9 445 oli koulun esiopetuksessa ja 50 207 varhaiskasvatuksen esiopetuksessa. Tämä on noin 99 prosenttia 6-vuotiaiden ikäluokasta. Suurin osa esiopetuksessa olevista lapsista eli noin 84 prosenttia oli varhaiskasvatuksen yhteydessä toimivassa esiopetuksessa. Koulun yhteydessä olevassa esiopetuksessa oli noin 16 prosenttia esiopetuksessa olevista lapsista. Esiopetuksen ohella varhaiskasvatuksen piirissä oli viimeisimmän tilastotiedon mukaan vuoden 2018 lopussa 79 prosenttia 6-vuotiaista lapsista. Yksityisissä ja valtion oppilaitoksissa esiopetuksessa on vuosittain noin tuhat lasta.

Suurin osa esiopetusikäisistä osallistuu päivän aikana sekä esiopetukseen että sen lisäksi annettavaan varhaiskasvatukseen. Samalla lasten päivä toteutetaan kahden lain (perusopetuslaki ja varhaiskasvatuslaki) ja kahden opetussuunnitelman puitteissa.

Opetushallituksen selvitys kaksivuotisesta esiopetuksesta 2019:

<https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/kaksivuotinen-esiopetus>

Kauppinen ja Alasuutari (2018) ovat tutkimuksessaan selvittäneet, millaisia palvelukokonaisuuksia esiopetusikäisten opetuksen ja hoidon järjestelyt Suomessa muodostavat ja tarkastelleet niitä lasten hyvinvoinnin sekä keskinäisen yhdenvertaisuuden näkökulmista. Hyvinvoinnin kuvaajina he käyttivät vuorovaikutukseen vaikuttavia tekijöitä sekä opetuksen ja hoidon pysyvyyttä. Tutkimus osoitti, että esiopetusvuoden palvelujen järjestämisessä on suurta vaihtelua kuntien välillä, jopa kuntien sisällä eikä esiopetusvuoden palvelujen järjestämiseen ole Suomessa vakiintunut yhtä selkeää tapaa. Osa lapsista vaihtaa ryhmää päivän aikana jopa useammin kuin kaksi kertaa, ja eri ryhmät kuuluvat usein eri palvelujärjestelmiin. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että monen esiopetusikäisen lapsen arkeen kuuluu useampia ryhmiä, joissa on eri aikuiset, lapset, tilat, sekä todennäköisesti myös erilaiset ryhmän säännöt ja aikuisten odotukset lapsen toiminnalle. Tällainen tilanne voi olla riski lapsen hyvinvoinnille ja lisätä käytösongelmia.

Palvelujen järjestämisen moninaisuus näkyi myös tarkasteltaessa lasten hyvinvoinnin edellytyksiä erilaisissa palvelukokonaisuuksissa.

Eroja löydettiin vuorovaikutussuhteisiin vaikuttavissa tekijöissä eli lapsiryhmän koosta, aikuisten ja lasten välisestä suhdeluvusta ja työntekijöiden ammasteista. Eri tavoin säädelyissä järjestelmissä käytettiin erilaisia suhdelukuja esim. ryhmäperhepäivähoidossa käytettiin suhdelukua 1:4, päiväkotiryhmissä 1:6, 1:7 tai 1:8 ja osa-aikaisissa esiopetusryhmissä suhdelukua 1:13. Kerhotoiminnassa suhdelukua ei aina oltu määritelty, mutta joskus käytettiin 1:13 tai 1:15. Perusopetuksen ryhmissä eli yhdysluokissa ja esi- ja alkuopetuksen ryhmissä suhdelukuja ei oltu määritelty. Lapsiryhmien koot vaihtelivat siten, että pienimmillään ryhmässä oli vain kolme lasta, suurimmillaan ryhmän käsitteen määrittelystä riippuen 30 tai jopa lähes 50 lasta. Ryhmäkoosta ei voida esittää tarkkaa rajaa, jonka ylittämistä voitaisiin pitää riskinä lasten hyvinvoinnille, mutta on selvää, että suuret ryhmät lisäävät lasten vuorovaikutussuhteiden määrää.

Tutkijat nostavat tulosten perusteella kysymyksen, toteutuuko esiopetusikäisten lasten yhdenvertaisuus ja koulutuksellinen tasa-arvo. (Kauppinen, A. & Alasuutari, M. (2018). Esiopetusvuoden palvelukokonaisuudet lasten hyvinvoinnin ja yhdenvertaisuuden näkökulmista. *Journal of Early Childhood Education Research* 7(1), 147–169)

4 Ehdotettu päätösesitys

Sivistys- ja kulttuurilautakunta hyväksyy selvityksen esiopetuksen järjestämisen vaihtoehtoista. Esiopetus järjestetään 1.8.2023 alkaen monituottajamallin mukaisesti. Selvityksen tehnyt työryhmä valmistelee monituottajamallin käyttöönoton toteutuksen ja laatii esiopetukseen oppilaaksioton periaatteet vuoden 2022 aikana. Alatyöryhmät valmistelevat esiopetuksen alueellista toteutusta osallisuuden mahdollisuudet huomioiden.

5 Päätösvaihtoehtojen vaikutusten tarkastelua

Vaihtoehto	Kuvaus
Skenaario 0 Nykytila Yhdessä kunnallinen ja yksityinen	Esiopetusta järjestetään yhdessä nykyisellä mallilla (min 7 lapsen ryhmä) yksityisissä ja kunnallisissa päiväkodeissa että kouluilla.
Skenaario 1 Kunnallisesti	Esiopetus järjestetään kunnallisesti päiväkodeissa ja kouluilla 2023 vuodesta alkaen
Skenaario 2 Kouluilla	Esiopetus järjestetään kouluilla 2023 vuodesta alkaen
Skenaario 3 Yhdessä kunnallinen/yksityinen malli	Esiopetuksen järjestäminen yhdessä kunnallinen/yksityinen malli vuodesta 2023

6 Yhteenveto ja johtopäätökset päätösvaihtoehtojen vaikutusten tarkastelusta

Kolmesta vaihtoehdosta (esiopetus kokonaan kunnallisesti, esiopetus kouluilla tai esiopetus monituottajamallilla) paras vaihtoehto lasten ja perheiden kannalta olisi monituottajamalli.

7 Päätösvaihtoehtojen vertailu

Vaikutuskohde	Skenaario 0 Nykytila Yhdessä kunnallinen ja yksityinen	Skenaario 1 Kunnallisesti	Skenaario 2 Kouluilla	Skenaario 3 Yhdessä kunnallinen/yks ityinen malli
1. LAPSET JA NUORET RYHMINÄ JA YKSILÖINÄ				

Vaikuttaako ehdotus erityisesti johonkin tiettyyn ryhmään lapsia tai nuoria? (ikä, sukupuoli, perheen sosioekonominen asema, kieli, vakaumus, asuinpaikka, perhemuoto, etninen tausta ja mahdolliset erityistarpeet)				
Lyhyt aikaväli	2	-2	-2	2
Pitkä aikaväli	3	-1	-1	3

<p>Kuvaus</p>	<p>Yksi prosentti on muussa esiopetuksen tavoitteet saavuttavassa toiminnassa. Vuoroyksiköiden esiopetuksessa lapsen päivä voi muodostua pitkäksi, voi syntyä siirtymiä ryhmästä toiseen. Lapsella voi olla esiopetuksesta poissaolopäiviä, jotta viikkoon jäisi myös lepoa ja palautumista. Lapsi voi tarvita varhaiskasvatusta myös iltaisin ja viikonloppuisin.</p>	<p>Yksityisestä varhaiskasvatuksesta tulisi siirtyminen kunnalliseen esiopetukseen päiväkoteihin ja kouluille. Osassa kunnallisista päiväkodeista siirrytään kouluille esiopetukseen. Lähikouluperiaate toteutuisi helpommin.</p>	<p>Eheän päivän rikkoutuminen riskinä. Jos esiopetus järjestetään kouluilla, niin tulisi olla mahdollisuus täydentävään varhaiskasvatukseen samassa ryhmässä, saman henkilöstön toteuttamana. Sisarusten kuljettaminen eri yksiköihin vaikuttaa perheen jaksamiseen. 85 prosenttia esiopetusikäisistä lapsista tarvitsee muuta varhaiskasvatusta esiopetusajan lisäksi (Kuusikko 2020). Oppimisympäristön vaikutus.</p>	<p>Monituottajamalli tukee lapsen eheän päivän toteutumista sekä lapsen esiopetuksen järjestymistä lähipalveluperiaatteen mukaisesti. Esiopetuksessa olevat lapset saavat olla samassa paikassa kuin sisarukset, helpottaa perheiden kuljetuksia.</p>
---------------	--	---	---	---

<p>Onko vaihtoehdolla vaikutuksia lasten tai nuorten yksilölliseen kasvuun ja kehitykseen? (erityistarpeiden huomioiminen, kaikkien lasten arjessa saamaa yleinen tuki, lasten kohtaaminen ja kuuleminen, asiakassuhteiden jatkuvuus)</p>				
<p>Lyhyt aikaväli</p>	<p>2</p>	<p>-2</p>	<p>-2</p>	<p>2</p>
<p>Pitkä aikaväli</p>	<p>2</p>	<p>-1</p>	<p>-2</p>	<p>3</p>
<p>Kuvaus</p>	<p>Useimmat lapset saavat esiopetusta siellä mihin hakevat, mutta vuosittain on myös pettymyksiä, kun kaikkiin toimipaikkoihin ei muodostu esiopetusryhmää. Esiopetusryhmä perustetaan, kun lapsia on vähintään 7. Esiopetuksen ikäluokkien pienentyessä, yhä useampaan päiväkotiin ei muodostu</p>	<p>Tuen lapsille ja haavoittuvassa oleville lapsille negatiivisia vaikutuksia siirtymiin. Olisiko kunnalliset esiopetusryhmät tiiviimmin ja tuen sekä oppilashuollon resurssit saatavaksiin kohdennettua paremmin? Ohjaako tämä malli tuen lapsia hakeutumaan kunnallisiin palveluihin, jotta ei tule siirtymiä</p>	<p>Vaihtoketut lasten yksilölliseen kasvun ja kehitykseen riippuvat paljon siitä millaisessa oppimisympäristössä tai millaisessa vuorovaikutuksessa esiopetus toteutuu. Vaihtoketdolla voi olla erilaiset yksilölliset vaikutukset eri lasten osalta. Päivän eheys vaikuttaa myös lapsen yksilölliseen</p>	<p>Mallia kehitetään edelleen eteenpäin ja pitkällä aikavälillä positiiviset vaikutukset kasvavat. Esiopetuksen järjestämisen vaihtoketdota selvittävässä kyselyssä: Huoltajista tämä vaihtoketdota vaikuttaa 71,7 prosentin mielestä myönteisesti lapsen yksilölliseen kasvuun ja</p>

<p>esiopetusryhmää. Vuonna 2021 71 kunnallisessa päiväkodissa järjestetään esiopetusta, edellisenä vuonna esiopetusta järjestettiin 84 kunnallisessa päiväkodissa. Asiakassuhteiden jatkuvuus kuitenkin toteutuu nykytilanteessa aika hyvin. Nykymalli tukee lapsen yksilöllistä ja kasvua kehitystä, lähiyhteisön pysyvyys. Osa-aikainen erityisopetus ei tällä hetkellä toteudu. Tuen mallin toteutumisessa vaihtelevuutta/ve on rooli esiopetuksessa yksityisessä varhaiskasvatuksessa. Lapsen eheä ja turvallinen päivä tuo toimijat päivän kokonaisuuteen. Tällä hetkellä lapsen eheä päivä toteutuu päiväkodeissa, mutta kouluilla ei ole</p>	<p>yksityisestä varhaiskasvatuksesta kunnalliseen esiopetukseen. Esiopetuksen eri vaihtoehtoja kartoittavassa kyselyssä esiopetuksen järjestäminen kokonaan kunnallisesti sai seuraavia mielipiteitä: Huoltajien mielestä vaikutus lapsen yksilölliseen kehitykseen, hyvinvointiin, lapsen tarvitseman tuen saamiseen - kielteisesti 40,3%, myönteisesti 35,6% Kunnallisten päiväkodinjohtajien mielestä vaikutus lapsen yksilölliseen kasvuun ja kehitykseen, myönteisesti 80,5%, kielteisesti 4,9% Rehtoreiden mielestä vaikutus lapsen yksilölliseen kasvuun ja kehitykseen, myönteisesti 64,3%, kielteisesti 14,3% Yksityisten</p>	<p>kasvuun ja kehitykseen. Miten tässä varmistetaan tasalaatuisuus esiopetuksen toimipaikkojen osalta. Esiopetuksen eri vaihtoehtoja käsittelevässä kyselyssä kysyttiin vaihtoehdon vaikutuksia lapsen yksilölliseen kehitykseen, hyvinvointiin ja lapsen tarvitseman tuen saamiseen: Huoltajista 76,1 prosenttia koki tämän vaihtoehdon lapselle kielteisenä, 8,9 prosenttia myönteisenä. Kunnallisista päiväkodinjohtajista 76,3 koki tämän vaihtoehdon lapselle kielteisenä, 5,3 prosenttia myönteisenä. Rehtoreista 50 prosenttia koki tämän vaihtoehdon vaikuttavan lapseen myönteisesti, 7,1 prosenttia</p>	<p>kehitykseen, 9 prosentin mielestä kielteisesti. Kunnallisten päiväkodinjohtajien mielestä tämä vaihtoehto vaikuttaa 28,9 prosenttia myönteisesti, 55,3 kielteisesti Rehtoreiden mielestä tämä vaihtoehto vaikuttaa 50 prosenttia myönteisesti, 35,7 prosenttia kielteisesti Yksityisten päiväkodinjohtajien mielestä tällä vaihtoehdolla olisi lähes kaikkien 92 prosentin mielestä myönteisiä vaikutuksia, loppujen mielestä vaikutus on neutraali (ei vaikutusta). Esiopetustiimeistä tämä vaihtoehto vaikuttaa 37 prosentin mielestä myönteisesti, 32 prosentin mielestä kielteisesti. Esi- ja alkuopetuksen koordinaattorit vastasivat, että tällä vaihtoehdolla</p>
---	--	---	---

	<p>mahdollisuuksia esiopetuksen ja muun varhaiskasvatuksen toteutukseen. Kokopäiväpedagogiikka. Säännöllisellä esiopetuksella on positiivisia vaikutuksia lapsen kehitykseen ja oppimiseen. Varhaispedagogiikkaan luotetaan.</p>	<p>päiväkotien johtajista kolme vastaajaa neljästä (77%) arvioi, että vaikutukset ovat kielteisiä, loppujen mielestä vaikutus on neutraali (ei vaikutusta) Esiopetustiimien mielestä vaihtoehdolla on 65 prosentin mielestä myönteiset vaikutukset lapsen yksilölliseen kasvuun ja kehitykseen, 24 prosentin mielestä kielteiset vaikutukset. Esi- ja alkuopetuksen koordinaattoreiden mielestä vaihtoehdolla on 80% myönteiset vaikutukset lapsen yksilölliseen kasvuun ja kehitykseen, kielteiset vaikutukset 10% mielestä.</p>	<p>kielteisesti. Yksityisistä päiväkodinjohtajista lähes kaikki vastaajat 95 prosenttia arvioivat tämän vaihtoehdon vaikuttavan kielteisesti lapsen yksilölliseen kasvuun ja kehitykseen. Esiopetustiimeistä tätä vaihtoehtoa pidettiin 56,8 prosenttisesti lapselle kielteisenä, 19,3 prosenttia myönteisenä. Esi- ja alkuopetuksen koordinaattoreista 41,7 prosenttia piti tätä vaihtoehtoa lapselle myönteisenä, 25 prosenttia kielteisenä. Rehtoreiden ja esi- ja alkuopetuksen koordinaattoreiden vastaajamäärät olivat pienet, joten näissä yksikin vastaus vaikutti suuresti prosenttimäärään.</p>	<p>on 50 prosentin mielestä myönteiset vaikutukset lapsen yksilölliseen kasvuun ja kehitykseen, 20 prosentin mielestä kielteiset vaikutukset. Rehtoreiden ja esi- alkuopetuksen koordinaattoreiden vastaajamäärä oli niin pieni, että yksikin vastaus vaikutti suuresti prosenttiosuuksiin.</p>
--	--	---	---	---

2. TOIMINTAYMPÄRISTÖ

<p>Onko ehdotuksella vaikutuksia lasten ja nuorten asumiseen tai toimintaympäristöön? (palvelutarjonta, turvallisuus, mahdollisuus vapaaseen oleskeluun, leikkeihin, harrastamiseen)</p>				
<p>Lyhyt aikaväli</p>	<p>2</p>	<p>-2</p>	<p>-2</p>	<p>2</p>
<p>Pitkä aikaväli</p>	<p>2</p>	<p>-2</p>	<p>-1</p>	<p>3</p>
<p>Kuvaus</p>	<p>Tällä hetkellä perheillä on laajat mahdollisuudet valita esiopetuspaikka. Asiakaslähtöisyys toteutuu. Pienellä osalla lapsista paikka vaihtuu esiopetusvuoden aikana. Palvelutarjonta monipuolista, monenlaiset palveluntarjoajat toteuttavat esiopetusta. Esiopetuspaikkojen suunnittelussa huomioidaan kuljetukset. Yhdenvertaiset periaatteet</p>	<p>Palvelutarjonta vähenee, välimatkat pitenee, lasten kulkemiseen. Osa lapsista siirtyy yksityisistä ja kunnallisista päiväkodeista kouluun, ei tuttuja kavereita tai aikuisia tulevassa ryhmässä. Tässä mallissa lapselle voi tulla useita siirtymiä; varhaiskasvatus ja siitä siirtyminen esiopetukseen ja vielä erikseen kouluun. Vaikuttaako tämä malli siihen, että</p>	<p>Kyselyiden pohjalta tarvitaan paljon muutoksia koulun toimintaympäristöihin, jotta soveltuu parhaalla tavalla esiopetusikäisen tarpeisiin (esiopetus ja tädentävä varhaiskasvatus), muut palveluntarpeet esim. vuorohoidon järjestäminen.</p>	<p>Nykyiset resurssit on tässä mallissa mahdollista hyödyntää optimaalisesti. Päiväkotitilat on suunniteltu ja varusteltu vastaamaan esiopetusikäisten lasten tarpeita (leikin, levon, piha-alueiden turvallisuus ja mahdollisuudet oppimiseen). Mahdollistaa lapsen ehyen päivän totetumisen, sama ryhmä ja sama henkilöstö koko päivän. Kustannustehoka</p>

	<p>kuljetuksissa. Piha-alueet päiväkodeilla turvalliset, kouluilla piha-alueita muokattu sopimaan 4 tunnin esiopetuksen tarpeisiin. Toimintakäytännöt toteutuvat aika hyvin. Vuorohoidon haasteet, saamenkielen ryhmät, jatkuvuuden haasteet. Vuosittainen tarkastelu. Saatavuus haastaa erityisosaamisessa.</p>	<p>lapset hakeutuisivat ensisijaisesti koulujen esiopetukseen ja välttääkseen yhdeksi vuodeksi siirtymistä kunnalliseen esiopetukseen. Mahdollistaisiko tämä malli jatkumoa esiopetusryhmästä ykkösluokkaan, koko ryhmä voisi siirtyä mahdollisuuksien ekalle luokalle.</p>		<p>sta, kun ei tarvitse rakentaa/parantaa tiloja. Vuorohoidon toteuttaminen mahdollistuu tällä mallilla. Lähipalveluperiaatte.</p>
<p>Onko ehdotuksella vaikutuksia lasten ja nuorten mahdollisuuksiin liikkua paikasta toiseen? (turvallinen liikkuminen, itsenäinen liikkuminen ikätason mukaisesti, liikkumisen sujuvuus, kevyen liikenteen väylien kattavuus)</p> <p>Lyhyt aikaväli</p>	<p>3</p>	<p>-2</p>	<p>-3</p>	<p>3</p>

Pitkä aikaväli	3	-2	-3	3
Kuvaus	<p>Jos perheen lapset ovat samassa yksikössä, niin perheen ei tarvitse kuljettaa useaan paikkaan. Lyhentää päivän mittaa. Laaja verkko mahdollistaa perheiden liikkumisen turvallisesti. Kuljetusten järjestäminen Koululiitukriteerien pohjalta. Tarkastuslautakunnan vuonna 2020 tekemän varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin osalta todettiin, että laatutavoitteiden tuloksia arvioidessaan tarkastuslautakunta näki laatua heikentävinä tekijöinä lähipalveluperiaatteen, joka ei aina toteudu. Varhaiskasvatustalveluiden osalta perheillä on valinnanvapaus varhaiskasvatustalvan valintaan ja aina perheiden</p>	<p>Kulkeminen, liikkuminen lisääntyy itsenäinen liikkuminen</p>	<p>Pieni osa eskareista kulkee itsenäisesti, suurinta osaa huoltajat kuljettavat (84%). Miten mahdollinen kaksivuotinen esiopetus vaikuttaa? Asuinalueiden erilaisuus. Saattoliikenteen järjestäminen kouluilla saattaa vaikuttaa myös isompien koululaisten liikenneturvallisuuteen. Eskareille ja ekaluokkalaisille tehdyssä kyselyssä yksi jännityksen aihe koulun aloituksessa oli lasten mielestä koulumatkan kulkeminen yksin.</p>	<p>Kuljettamisen tarve mahdollisimman vähäinen tiheän palveluverkon ansioista. Mahdollisuus reagoida muuttuviin palveluntarpeisiin joustavasti ja nopeasti.</p>

	<p>valita ei kohdistu lähipäiväkotiin. Esiopetus pystytään kuitenkin melko hyvin järjestämään lähipalveluna. Huoltajat kuljettavat erityispalveluihin esim. vuorohoitoon. Kuljetus järjestetään, jos kriteerit täyttyvät.</p>			
<p>Vaikuttaako vaihtoehto lasten ja nuorten mahdollisuuteen harrastaa tai viettää vapaa-aikaa? (maksut, tarjonnan monipuolisuus ja sijainti, aikuisten tarjoama tuki ja kannustus, mahdollisuus vapaamuotoiseen harrastamiseen ja ajanviettoon)</p>				
<p>Lyhyt aikaväli</p>	<p>3</p>	<p>0</p>	<p>-1</p>	<p>2</p>
<p>Pitkä aikaväli</p>	<p>3</p>	<p>0</p>	<p>-1</p>	<p>2</p>

<p>Kuvaus</p>	<p>Kun esiopetus toteutuu lähialueella, niin kuljettamiseen ei mene aikaa ja ei vie vapaa-aikaa. Päiväkotien tilojen kautta voidaan mahdollistaa perheiden vapaa-ajan harrastaminen. Esiopetus ja varhaiskasvatus rakentuvat sisällöllisesti siten, että lapsilla on mahdollisuus "harrastaa" päivän aikana. Varhaispedagogian vahvuus. Kaikilla lapsilla on mahdollisuus esiopetukseen ja sitä täydentävään varhaiskasvatukseen. Jokaisella lapsella on yksi kaveri/yksi harrastus - varhaiskasvatuksella on hyvät mahdollisuudet tukea tätä tavoitetta.</p>	<p>Osassa yksiköissä negatiivisia vaikutuksia, jos esiopetuksessa olevan sisar toisessa paikassa, pitenisikö lapsen päivä?</p> <p>Huoltajat toivat kyselyssä esiin monilapsisten perheiden haasteita: monilapsiset perheet joutuivat kuljettamaan useampaan paikkaan "Tuottaa runsaasti lisävaivaa jos lapsen päiväkotia joudutaan vaihtamaan yksityiseltä kunnalliselle esiopetuksen takia. Perheen toinen, nuorempi lapsi on kuitenkin yksityisessä päiväkodissa."</p>	<p>Sisarusten kuljettaminen eri paikkoihin lisää lapsen päivän pituutta ja vaikuttaa perheen vapaa-aikaan. Järjestämisen tavalla ei ole vaikutusta esiopetuksen maksuihin.</p>	<p>Tässä mallissa lapsen päivän pituus on lyhyempi, kun saman perheen lapsia ei aina tarvitse kuljettaa eri paikkoihin. Yksityisessä päiväkodissa muun varhaiskasvatuksen osuus voi olla suurempi.</p>
<p>3. IHMISSUHTEET</p>				

<p>Onko vaihtoehdolla vaikutuksia lasten ja nuorten ihmissuhteisiin? (ihmissuhteiden jatkuvuus, aikuisten tuki ja yhdessäolon mahdollistaminen, mahdollisuus viettää aikaa ystävien kanssa)</p>				
<p>Lyhyt aikaväli</p>	<p>2</p>	<p>-2</p>	<p>-2</p>	<p>3</p>
<p>Pitkä aikaväli</p>	<p>1</p>	<p>-1</p>	<p>-1</p>	<p>3</p>

<p>Kuvaus</p>	<p>Nykymalli tukee pitkäjänteisiä ja pysyviä aikuis-että lapsisuhteita. Tuen järjestämisen jatkuvuus. Lapsen tuki järjestetään lapsen lähiympäristöön, osa lapsista hyötyisi keskityistä palveluista (pienryhmä). Esiopetuspaikka lähellä kotia, tukee sekä lasten kaverisuhteiden rakentumista että huoltajien verkostoja. Vuorohoidon ryhmät vaihtuvia.</p>	<p>Ylimääräinen siirtymä ei koske kaikkia lapsia. Koskettaa kaikkia yksityisessä varhaiskasvatuksessa ja osaksi kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevia lapsia. Näiden lapsien kaveri- ja aikuissuhteisiin lyhyellä aikavälillä negatiivisemmat vaikutukset. Mahdollistaisiko jatkossa paremmin kuitenkin esiopetusryhmien siirtymisen yhtenevästi ekaluokalle. Joissakin sisar olisi varhaiskasvatuksessa eri paikassa, päivittäinen kohtaaminen sisaren kanssa vähenisi. Tässä mallissa mahdollisesti useita siirtymiä ryhmistä toiseen ja vuorovaikutussuhteiden jatkuvuus heikentyy, lapsille useita aikuissuhteita varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa.</p>	<p>Kaverisuhteiden jatkuvuus, lasten mielestä tutut kaverit tuovat turvaa</p>	<p>Mahdollistaa ihmissuhteiden ja verkoston jatkuvuuden koulun aloitukseen. Ryhmän kaverisuhteiden pysyvyys ja sisarukset samassa päiväkodissa. Alueen lapsiperheille lähiyhteisön tuki ja jatkuvuus toteutuu. Huoltajien keskinäinen tuki ja vertaisuus on merkityksellistä pitkälläkin tähtäimellä.</p>
---------------	---	---	---	---

<p>Toteutuuko osallisuus kaikkien kohdalla? (esteettömyys, mukautukset, vaikuttamismahdollisuudet omiin ja lasten ja nuorten asioihin yleensä)</p>				
<p>Lyhyt aikaväli</p>	<p>2</p>	<p>-2</p>	<p>-2</p>	<p>2</p>
<p>Pitkä aikaväli</p>	<p>2</p>	<p>1</p>	<p>1</p>	<p>3</p>

<p>Kuvaus</p>	<p>Järjestämisen tavat eivät estä osallisuuden mahdollisuuksia, miten laadukkaasti osallisuus toteutuu, sitä on ei kokonaisuutena tiedetä.</p>	<p>Tässä mallissa enemmän oman ikäisten lasten vertaisryhmiä, lisäksi tämä lasten osallisuutta. Osalle lapsista uuteen ryhmään siirtyminen saattaa heikentää osallisuutta, toisaalta kouluun siirtyminen voisi olla helpompaa.</p>	<p>Tähän on kiinnitettävä paljon huomiota, että osallisuus toteutuu kaikkien osalta. Päivittäiset kohtaamiset huoltajien osalta, toteutuuko koulun vai varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin mukaisesti?</p>	<p>Järjestämisen malli tukee tuen ja osallisuuden toteutumista lapsen varhaiskasvatusaikassa, myös pitkäjänteisten ihmissuhteiden mahdollistamana. Esteettömyys kehittyy pitkällä tähtäimellä. Lapsen mahdollisuus vaikuttaa omiin ja lähiympäristön asioihin toteutuu paremmin. Osallisuuden tukeminen varhaiskasvatuksen henkilöstön asiantuntijuudella on vahvaa. Päiväkotien henkilöstön tapatyöskennellä on verkostomainen, kokonaisvaltainen ja lasten ja alueellista toimintaa vahvistava. Varhaiskasvatuksessa vahvuutena on, että perheet kohdataan päivittäin.</p>
<p>4. HYVINVOINTI JA TURVALLISUUS</p>				

<p>Onko vaihtoehdolla vaikutuksia lasten ja nuorten terveyteen? (mahdollisuus liikkumiseen ja ravitsevaan ruokaan, tilojen terveellisyys, ilmanpuhtaus, perheen saama terveysseuranta ja sairaudenhoidon palvelut sekä tuki ja ohjaus eri elämäntilanteissa)</p>				
<p>Lyhyt aikaväli</p>	<p>2</p>	<p>2</p>	<p>2</p>	<p>2</p>
<p>Pitkä aikaväli</p>	<p>2</p>	<p>2</p>	<p>2</p>	<p>2</p>
<p>Kuvaus</p>	<p>Nykymallia valvotaan eli esiopetuksen toteutusta ja laatua valvotaan monien eri tahojen osalta (kaupunki, avi, ympäristövirasto jne.). Ruokasuositusten mukainen ruokailu toteutuu. Yksityisiin päiväkoteihin ostetaan ruokapalvelut, Pilkkeellä oma keittiö joissakin</p>	<p>Yhtenevät ravitsemusvaatimukset ja tilavaatimukset.</p>	<p>Järjestämisen lähtökohtien tulee täytyä kaikissa vaihtoehtoisissa. Yksikkökohtaiset vaihtelut mahdollisia.</p>	<p>Terveellisten tilojen vaatimus on kaikissa vaihtoehtoisissa, samoin kuin ravitsevan ruoan lakisääteisyys. Säännölliset tilojen terveystarkastukset vuosittaisten suunnitelmien pohjalta.</p>

yksiköissä.
Liikkumisen mahdollisuudet täytyy toteuttaa päivittäin. Puoli päivää pihalla-toimintamalli käytössä.
Luonnossa kotonaan-päiväkoteja, Metsämöri-toimintaa.
Aikuisten asenteet voivat estää mallin toteutuksen lapsille asti.
Siisteyspalvelujen toteutuminen voi heikentää laatua.
Sisäilmahaasteita kunnallisissa päiväkodeissa.
Esiopetusta sairaalakoulussa.
Lääkehoito toteutuu kaikissa yksiköissä.
Terveystieteiden huollon tarve toteuttaa esiopetusta kotona. Näitä joka vuosi muutama.
Poikkeustilanteissa valmiuksia kotiin vietävään esiopetukseen, vaikka siihen ei olekaan lainsäädännöllistä velvoitetta.
Terveystieteiden huollon kanssa toimivat verkostot.
Neuvolan

	terveydenhuolto esiopetuksen kumppani.			
Onko vaihtoehdolla vaikutuksia lasten ja nuorten turvallisuuteen tai turvallisuuden tunteeseen? (perheen aikuisten elämäntilanne, turvallisten ja luotettavien aikuisten saatavilla olo, läheisverkostot, luottamus tuen ja avun saamiseen tarvittaessa)				
Lyhyt aikaväli	2	-2	-2	2
Pitkä aikaväli	2	-1	-1	3
Kuvaus	Turvallinen ja ehjä palvelukokonaisuus, ohjataan perheitä yli sektorirajojen luottamuksellisesti perheitä tukien. Ehyt polku lapselle tuo turvallisuuden tunnetta. Turvallisia aikuisia omien vanhempien lisäksi lapsen elämään.	Esiopetuksen vaihtoehtoja kartoittavassa kyselyssä huoltajat kokivat tämän vaihtoehdon vaikutuksen perheen hyvinvointiin ja jaksamiseen - kielteisesti 42,3 %, myönteisesti 28,9%. Vaihtoehdon vaikutus lapsen	Eheän päivän toteutuminen vaikuttaa turvallisuuden tunteeseen. Lapsilla siirtymä kouluilla järjestettävään esiopetukseen toteutuisi 4-5-vuotiaana, jolloin suhde luotettaviin aikuisiin katkeaa. Aikuisten toiminta ratkaisevaa. Huoltajien	Tässä mallissa läheisverkostojen jatkuvuus on turvattu hyvin ja lähipalveluperiaate toteutuu parhaiten.

	<p>Nykymallilla vahvistetaan perheiden keskinäisiä verkostoja, joka tukee välillisesti lasten turvallisuuden tunnetta. Turvataidot kehittämisen keskiössä vaka, esiopetus ja perusopetus (Turvallinen Oulu-hanke) , Turvaa tenaville-tapahtuma eskareille vuosittain. Jokaisessa lähiyksikössä mahdollisuus harjoitella liikennekasvatusta. a. Tunne- ja vuorovaikutustaidot painopisteenä, TunTuVa-hanke. Henkilöstön vaihdokset yleisiä ryhmissä, korona vaikuttanut normaalia enemmän vaihtuvuuteen. Syksyllä 2021 haasteena ollut poikkeuksellisen huono sijaistilanne.</p>	<p>kaverisuhteisiin, aikuisten antamaan tukeen, yhdessäolon mahdollisuus - kielteisesti 45,4%, myönteisesti 38,4%</p>	<p>kielteinen näkemys voi vaikuttaa välillisesti negatiivisesti myös lapsiin. Lasten kyselyjen tulos kouluympäristöstä jännittävänä asiana. Pienemmät sisarukset päiväkodissa, joillekin tuovat turvaa. Isompia sisaruksia voi olla myös kouluilla, jotka myös tuovat turvallisuuden tunnetta.</p>	
--	---	---	--	--

5. PERHEET JA NIIDEN TALOUDELLINEN TILANNE

Onko vaihtoehdolla vaikutuksia lasten ja nuorten perheiden aikuisiin? (perheen aikuisten asiat: terveys, toimeentulo, parisuhde ja työtilanne. Onko lapsilla tai nuorilla liikaa vastuuta tai huolta aikuisten vastuulle kuuluvista asioista?)				
Lyhyt aikaväli	2	-1	-2	2
Pitkä aikaväli	2	-1	-1	2

<p>Kuvaus</p>	<p>Perheille hyvin saavutettava, ei kuljetuksia moneen paikkaan. Maksutonta esiopetusta kunnallisesti ja yksityisesti. Lasten varhaiskasvatusp aikkojen vaihtuvuus on vähäistä. Pitkällä aikavälillä monipuolisen saavutettavan esiopetuksen vaikutukset positiiviset, joidenkin kohdalla jatkumo kouluun ei ole selkeä. Huoltajat ovat kiinnostuneita lapsen opinpolusta, koulujatkumosta. Tietoa lähikoulusta kaivataan.</p>	<p>Huoltajille tehdyn kyselyn mukaan vaikutus perheen hyvinvointiin ja jaksamiseen - kielteisesti 42,3 %, myönteisesti 28,9%</p>	<p>Huoltajien kyselyssä nousi esiin vaikutukset perheen hyvinvointiin kielteisesti mm. kuljetuksien kautta vaikutuksia monilapsisen perheen tilanteeseen.</p>	<p>Selkeät ja lapsen lähiympäristössä toteutuvat palvelut tukevat perheen aikuisten jaksamista ja sitä kautta lasten hyvinvointia.</p>
---------------	--	--	---	--

<p>Onko vaihtoehdolla vaikutuksia perheiden taloudelliseen tilanteeseen? Perheen taloudellinen tilanne vaikuttaa perheen aikuisiin sekä lasten ja nuorten asumiseen, ravitsemukseen, harrastus- ja liikkumismahdollisuuksiin sekä turvallisuuden tunteeseen.</p>				
<p>Lyhyt aikaväli</p>	<p>1</p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>1</p>
<p>Pitkä aikaväli</p>	<p>1</p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>1</p>

<p>Kuvaus</p>	<p>Esiopetusaika kaikille maksuton. Täydentävä varhaiskasvatus maksullista ja vaihtelee. Kunnallisessa maksuton esiopetuskuljetus .</p>	<p>Huoltajille tehdyn kyselyn mukaan vaihtoehto vaikuttaa taloudelliseen tilanteeseen - myönteisesti tai ei vaikutusta 83 %</p>	<p>Vaikuttaa perheen talouteen, kun kuljetusmatkat kasvavat. Mahdollinen lisämaksu muusta varhaiskasvatuksesta yksityisessä päiväkodissa jäisi tässä vaihtoehdossa pois. Huoltajien kysely: Taloudelliseen tilanteeseen - myönteisesti tai ei vaikutusta 73,2 %</p>	<p>Perheiden kuljetusmatkat voivat vähäisesti kasvaa, kun esiopetuksen palveluverkko hieman tiivistyy. Esiopetuksen ja sitä täydentävän muun varhaiskasvatuksen yhdenvertainen toteutuminen mm. maksujen suhteen tulisi ostopalvelussa (yksityinen palveluntuottaja) samanhintaiseksi kuin kunnallisessa palvelussa. Tässä suhteessa tilanne paranisi nykytilanteeseen verrattuna.</p>
<p>6. ORGANISAATIO- JA HENKILÖSTÖVAIKUTUKSET</p>				
<p>7. YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET</p>				
<p>8. TALOUDELLISET VAIKUTUKSET</p>				

8 Yhteenveto ja johtopäätökset päätösvaihtoehtojen vertailusta

Nykytilanne

Sivistysohjelman mukainen yhtenäinen opinpolku ei toteudu nykymallilla. Nykyinen esiopetuksen palveluverkko on erittäin tiheä ja perheillä on laaja valinnanmahdollisuus esiopetuksen ja sitä täydentävän varhaiskasvatuksen valinnassa. Esiopetuksen järjestämisen vähimmäisvaatimuksena on 7 esiopetusikäisen määrä ja esiopetuspätevän henkilöstön vaatimus. Vuosittain keväällä perheet jännittävät muodostuuko oman lapsen päiväkotiin 7 lapsen esiopetusryhmä. Vähenevien lapsimäärien johdosta myös päiväkotien esiopetusryhmien määrä vähenee vuosittain. Useat pienet esiopetusryhmät vievät kasvun ja oppimisen tuen sekä oppilashuollon resursseja, kun työ jakautuu laajasti useisiin esiopetuksen toimipaikkoihin. Osa-aikainen erityisopetus ei toteudu. Koulupolut ovat

monimutkaisia.

Esiopetuspäteviä, kahden opettajan ryhmiä ei ole mahdollista varmistaa nykymallilla, koska esiopetuspäteviä opettajia ei riitä jokaiseen ryhmään. Varhaiskasvatuksen henkilöstörakenne 2030, kaksivuotinen esiopetuskokeilu ja henkilöstön eläköityminen lisäävät henkilöstön tarvetta.

Yhdenvertainen esiopetus ei toteudu kaikilla alueilla. Esiopetuksen laatu vaihtelee esiopetuksen toimipaikkojen välillä. Laadun vaihtelut näkyvät asiakaskyselyissä sekä erilaisissa asiakaspalautteissa. Kaikkiin kunnallisiin tai yksityisiin esiopetusryhmiin ei saada esiopetuspätevää henkilöstöä.

Esiopetuksen kustannukset Oulussa ovat Vertikalin selvityksen mukaan 6036 euroa vuodessa.

Vaihtoehto 1. Esiopetuksen järjestäminen kunnallisesti päiväkodeissa ja kouluilla

Esiopetuksen keskittäminen voimakkaammin kunnallisiin päiväkodeihin ja kouluille selkiyttäisi koulupolkuja. Esiopetusryhmät pystyttäisiin muodostamaan ryhmäkooltaan isommiksi ja keskittämään alueellisesti. Kasvun ja oppimisen tuen resurssia pystyttäisiin kohdentamaan paremmin, samoin kuin oppilashuollon resurssit.

Esiopetus loppuisi kokonaan yksityisistä päiväkodeista ja lasten siirtymä esiopetukseen tapahtuisi joko 5- tai 6-vuotiaana. Joidenkin lasten osalta riskinä olisi monta siirtymää ennen koulun aloitusta. Olisi mahdollista, että osa yksityisten päiväkotien lapsista siirtyisi ryhmiin, joissa ei ole tuttuja kavereita tai aikuisia. Lasten kaverisuhteiden katkeaminen ja vuorovaikutussuhteiden jatkuvuus voisi kärsiä. Sisarusten kuljettaminen eri yksiköihin vaikuttaa huoltajakyselyn mukaan perheen jaksamiseen. Joidenkin lasten päivät saattaisivat pidentyä, kun huoltajat hakevat lapsia eri paikoista.

Vaihtoehto 2. Esiopetus järjestettäisiin kouluilla

Perusopetuksessa alakoulujen oppilasmäärä alenee yli 3000 oppilaan verran seuraavan viiden vuoden aikana. Esiopetus kyettäisiin laskennallisesti sijoittamaan alakoulujen tiloihin, mutta tällöin päiväkodeista poistuisi noin 2000 lasta. 2000 lasta tarkoittaisi noin 20 % määrällistä vähennystä eli noin 15 kunnallisen ja noin 10 yksityisen päiväkodin sulkemisesta laskennallisesti.

Esiopetuksen järjestäminen helpottaisi lapsen joustavaa siirtymistä esiopetuksesta alkuopetukseen, kun kouluun ja henkilökuntaan tutustutaan jo esiopetusvuoden aikana. Haasteeksi kouluilla järjestettävässä esiopetuksessa voi muodostua tilojen soveltuvuus. Esiopetuksen järjestäminen lapsen eheän päivän periaatteella, siten, että lapsi voi olla koko päivän samassa ryhmässä saman henkilöstön kanssa, tarkoittaa tilojen osalta laajempia vaatimuksia. 85 prosenttia esiopetuksessa olevista tarvitsee neljän (4) esiopetustunnin lisäksi täydentävää varhaiskasvatusta, joten koulun tilojen tulisi soveltua myös tähän tarpeeseen. Käytännössä tämä tarkoittaa vähintään kahden luokkatilan tilatarvetta. Tarvitaan märkäeteiset, riittävät pienryhmä- ja lepotilat, saniteettitilat, aidatut piha-alueet, laajempi ruokahuolto ja saattoliikenteen turvalliset järjestelyt. Laskennallisesti voidaan arvioida, että kahden luokkatilan ja pihan muutostöiden kustannusarvio on 0,4 milj. euroa. Kustannusarvio sisältää kalustamisen ja muut toiminnalliset muutokset. Toiminnan järjestämisessä tulee lisäksi huomioida, että täydentävää varhaiskasvatusta toteutetaan päivittäin 6-18 välillä, myös loma-aikoina. Osalla perheistä on myös jatkuvan aukiolon tarpeita.

Myös tässä vaihtoehdossa nousi huoltajakyselystä huoli sisarusten kuljettamisesta useampaan paikkaan ja vaikutukset perheiden jaksamiseen. Mikäli esiopetus kattavasti sijoitettaisiin kouluihin, niin

voidaan olettaa, että tämä tarkoittaisi päivittäisten matkojen pitenemistä, koska kouluverkko on harvempi kuin päiväkotiverkko ja harvenee edelleen

Esi- ja alkuopetuksen yhteistyö voisi vahvistua, kun henkilöstö toimisi samoissa tiloissa. Erialaisten selvitysten mukaan esiopetusryhmien ja alkuopetusluokkien yhteistyö ei kuitenkaan vielä ole kovin säännönmukaista kaikissa niissäkään kunnissa, joissa esiopetusta järjestetään koulujen yhteydessä.

Vaihtoehto 3. Esiopetus järjestetään monituottajamallin mukaisesti kunnallisissa ja yksityisissä päiväkodeissa ja kouluilla

Vertikaalin tekemä erilliselvitys suosittelee hybridimallia eli monituottajamallia, jossa kaupunginosittain ja alueittain arvioidaan palvelujen ja esiopetuksen toteuttamisen paras tapa. Esiopetusta järjestettäisiin tässä mallissa sovittujen kriteerien mukaisesti kunnallisissa päiväkodeissa ja kouluilla sekä ostopalveluna kilpailutuksen kautta yksityisiltä päiväkodeilta.

Monituottajamallissa esiopetuksen toimipaikat valittaisiin useammaksi vuodeksi kerrallaan. Jokaisessa kunnallisessa tai yksityisessä päiväkodissa ei järjestettäisi esiopetusta, vaan esiopetus keskittyisi alueellisesti. Esiopetuksen tiivistäminen selkiyttäisi koulupolkuja.

Pedagogiikan osalta vahvistettaisiin ja kehitettäisiin toisaalta 5-8-vuotiaiden pedagogiikkaa, mutta myös pienempien lasten pedagogiikkaa niissä yksiköissä, joissa esiopetusta ei järjestettäisi. Osa henkilöstöstä voi kokea tämän mallin heikkoutena ja urapolkuja haastavana tekijänä, jos omassa yksikössä ei järjestetä esiopetusta. Toisaalta osa keskittyy ja syventyy vahvemmin pienempien lasten pedagogiikkaan.

Esiopetusryhmät muodostettaisiin vähintään 14 lapsen ryhmiksi. Ryhmän vähimmäiskoosta voitaisiin poiketa esim, kieli- tai vaihtoehtopedagogiikan osalta tai pitkien kuljetusmatkojen päässä olevilla alueilla. Myös tukea tarvitsevien lasten määrä voisi vaikuttaa ryhmän vähimmäiskokoon.

Tässä mallissa esiopetuspätevät opettajat riittävät paremmin kaikkiin esiopetusryhmiin. Kasvun ja oppimisen tuen sekä oppilashuollon resurssit varmistettaisiin esiopetuksen toimipaikkoihin.

Monituottajamallissa nykyiset tilat voidaan hyödyntää optimaalisesti ja tulevien peruskorjausten ja uudiskohteiden suunnittelussa voidaan huomioida alueen esiopetuksen tilatarve.

Kuljettamisen tarve voi vähäisessä määrin lisääntyä nykymalliin verrattuna, mutta ei kuitenkaan suuressa määrin.

9 Päätösesitys

Sivistys- ja kulttuurilautakunta hyväksyy selvityksen esiopetuksen järjestämisen vaihtoehtoista ja päättää, että esiopetus järjestetään 1.8.2023 alkaen monituottajamallin mukaisesti. Selvityksen tehnyt työryhmä valmistelee monituottajamallin käyttöönoton toteutuksen ja laatii esiopetukseen oppilaaksioton periaatteet vuoden 2022 aikana. Alatyöryhmät valmistelevat esiopetuksen alueellista toteutusta osallisuuden mahdollisuudet huomioiden.

10 Päätöksen seuranta- ja arviointisuunnitelma

Esiopetuksen toimintaympäristö on muuttumassa kaksivuotisen esiopetuskokeilun myötä. Oulussa seurataan tarkasti kokeilun tuloksia ja valtakunnallista kehittämistyötä. Monituottajamalli soveltuu hyvin mahdollisen kaksivuotisen esiopetuksen toteutukseen. Esiopetuksen toteutusta seurataan vuosittaisilla arvioinneilla.

11 Päätösesityksen hyväksyjät